

Classical Greek
Higher level
Paper 2

Wednesday 11 May 2016 (afternoon)

2 hours

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Answer all questions on four extracts taken from two options studied.
- Each extract is worth **[10 marks]**.
- Section B: Give a written response based on one prompt **[12 marks]**.
- The maximum mark for this examination paper is **[52 marks]**.

Section A

Answer **all** questions on **four** extracts taken from **two** options studied.

Option A: Homer

Extract 1 Homer, *Iliad* 16.306–329

ἔνθα δ' ἄνῆρ ἔλεν ἄνδρα κεδασθείσης ὑσμίνης
 ἠγεμόνων. πρῶτος δὲ Μενoitίου ἄλκιμος υἱὸς
 αὐτίκ' ἄρα στρεφθέντος Ἀρηϊλύκου βάλε μηρὸν
 ἔγχρῃ ὀξυόεντι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
 310 ῥῆξεν δ' ὀστέον ἔγχος, ὃ δὲ πρηγῆς ἐπὶ γαίῃ
 κάππεσ'· ἀτὰρ Μενέλαος ἀρήϊος οὔτα Θόαντα
 στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα, λῦσε δὲ γυῖα.
 Φυλεΐδης δ' Ἄμφικλον ἐφορμηθέντα δοκεύσας
 ἔφθη ὀρεζάμενος πρυμνὸν σκέλος, ἔνθα πάχιστος
 315 μυῶν ἀνθρώπου πέλεται· περὶ δ' ἔγχος αἰχμῇ
 νεῦρα διεσχίσθη· τὸν δὲ σκότος ὅσσε κάλυψε.
 Νεστορίδαι δ' ὃ μὲν οὔτασ' Ἀτύμνιον ὀξείῃ δουρὶ
 Ἀντίλοχος, λαπάρης δὲ διήλασε χάλκεον ἔγχος·
 ἦριπε δὲ προπάροιθε. Μάρις δ' αὐτοσχεδὰ δουρὶ
 320 Ἀντιλόχῳ ἐπόρουσε κασιγνήτοιο χολωθεῖς
 στάς πρόσθεν νέκυσ· τοῦ δ' ἀντίθεος Θρασυμήδης
 ἔφθη ὀρεζάμενος πρὶν οὐτάσαι, οὐδ' ἀφάμαρτεν,
 ὦμον ἄφαρ· πρυμνὸν δὲ βραχίονα δουρὸς ἀκωκῆ
 δρύψ' ἀπὸ μυῶνων, ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρις ἄραξε·
 325 δούπησεν δὲ πεσών, κατὰ δὲ σκότος ὅσσε κάλυψεν.
 ὧς τῷ μὲν δοιοῖσι κασιγνήτοισι δαμέντε
 βήτην εἰς Ἑρεβος Σαρπηδόνοσ ἐσθλοὶ ἑταῖροι
 υἷες ἀκοντισταὶ Ἀμισωδάρου, ὅσ ῥα Χίμαιραν
 θρέψεν ἀμαιμακέτην πολέσιν κακὸν ἀνθρώποισιν.

1. (a) Translate πρῶτος ... ἔλασσε (lines 307–309). [3]
- (b) Identify any **two** anatomical parts where blows are inflicted. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Present **two** typical features of the *Iliad*'s epic style from this extract. [2]
- (d) List **three** things that Atymnius and Maris have in common. Support your answer by quoting the Greek text. [3]

Option A: Homer

Extract 2 Homer, *Iliad* 22.136–156

Ἔκτορα δ' , ὡς ἐνόησεν, ἔλε τρόμος· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
 αὐθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς·
 Πηλεΐδης δ' ἐπόρουσε ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς·
 ἠὔτε κίρκος ὄρεσφιν ἐλαφρότατος πετεηνῶν
 140 ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν,
 ἦ δέ θ' ὕπαιθα φοβεῖται, ὃ δ' ἐγγύθεν ὄξυ λεληκώς
 ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἐλέειν τέ ἐ θυμὸς ἀνώγει·
 ὡς ἄρ' ὃ γ' ἐμμεμαῶς ἰθὺς πέτετο, τρέσε δ' Ἔκτωρ
 τεῖχος ὑπο Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα.
 145 οἱ δὲ παρὰ σκοπιῆν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα
 τεῖχος αἰὲν ὑπ' ἐκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο,
 κρουνῶ δ' ἴκανον καλλιρρόω· ἔνθα δὲ πηγαὶ
 δοιαὶ ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος,
 ἦ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῶ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
 150 γίγνεται ἐξ αὐτῆς ὡς εἰ πυρὸς αἰθομένοιο·
 ἦ δ' ἐτέρη θέρεϊ προρέει εἴκυῖα χαλάζη,
 ἦ χιόνι ψυχρῇ ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλω.
 ἔνθα δ' ἐπ' αὐτῶν πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασι
 καλοὶ λαῖνεοι, ὅθι εἴματα σιγαλόεντα
 155 πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι καλάι τε θύγατρεις
 τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης πρὶν ἐλθεῖν υἱᾶς Ἀχαιῶν.

2. (a) Give **two** details that make us understand in what direction Achilles and Hector are running in relation to the city of Troy. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]
- (b) Write out and scan ἦ μὲν ... αἰθομένοιο (lines 149–150). Indicate elisions where necessary. [2]
- (c) Describe how Homer's literary style emphasizes the contrast between Hector and Achilles. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Option B: History**Extract 3 Herodotus, *The Histories* 7.223**

Ξέρξης δὲ ἐπεὶ ἡλίου ἀνατείλαντος σπονδὰς ἐποιήσατο, ἐπισχῶν χρόνον ἐς ἀγορῆς κού μάλιστα
 πληθῶρην πρόσοδον ἐποιέετο· καὶ γὰρ ἐπέσταλτο ἐξ Ἐπιάλτεω οὕτω· ἀπὸ γὰρ τοῦ ὄρεος
 ἢ κατάβασις συντομωτέρη τε ἐστὶ καὶ βραχύτερος ὁ χῶρος πολλὸν ἢ περὶ ἢ περίοδος τε καὶ
 ἀνάβασις. οἳ τε δὴ βάρβαροι οἱ ἀμφὶ Ξέρξην προσήισαν, καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην Ἕλληνας, ὡς τὴν
 5 ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον ποιούμενοι, ἤδη πολλῶ μᾶλλον ἢ κατ' ἀρχὰς ἐπεξήισαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ
 αὐχένος. τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα τοῦ τείχεος ἐφυλάσσετο, οἳ δὲ ἀνὰ τὰς προτέρας ἡμέρας ὑπεξιόντες
 ἐς τὰ στεινόπορα ἐμάχοντο. τότε δὲ συμμίσγοντες ἔξω τῶν στεινῶν ἔπιπτον πλήθει πολλοὶ τῶν
 βαρβάρων· ὄπισθε γὰρ οἱ ἡγεμόνες τῶν τελέων ἔχοντες μᾶστιγας ἐρράπιζον πάντα ἄνδρα, αἰεὶ
 ἐς τὸ πρόσω ἐποτρύνοντες. πολλοὶ μὲν δὴ ἐσέπιπτον αὐτῶν ἐς τὴν θάλασσαν καὶ διεφθείροντο,
 10 πολλῶ δ' ἔτι πλεῦνες κατεπατέοντο ζωοὶ ὑπ' ἀλλήλων· ἦν δὲ λόγος οὐδεὶς τοῦ ἀπολλυμένου.
 ἄτε γὰρ ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντα σφίσι ἔσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν περιόντων τὸ ὄρος,
 ἀπεδείκνυντο ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον ἐς τοὺς βαρβάρους, παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες.

3. (a) State the time of the day when Xerxes orders the attack, and give **one** reason for his decision. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (b) Translate οἱ ἀμφὶ ... αὐχένος (lines 4–6). [3]
- (c) List **two** brave behaviours of the Greeks inspired by the awareness of their impending death. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]
- (d) List **three** ways in which Herodotus stresses the unheroic character of the Persian soldiers. Quotation of the Greek text is **not** required. [3]

Option B: History**Extract 4 Herodotus, *The Histories* 7.236**

λέγει μετὰ τοῦτον Ἀχαιμένης, ἀδελφεός τε ἐὼν Ξέρξῳ καὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ στρατηγός, παρατυχὼν τε τῷ λόγῳ καὶ δείσας μὴ ἀναγνωσθῆ Ἑέρξης ποιέειν ταῦτα, “ὦ βασιλεῦ, ὁρῶ σε ἀνδρὸς ἐνδεκόμενον λόγους ὃς φθονεῖ τοι εὖ πρήσσοντι ἢ καὶ προδιδοῖ πρήγματα τὰ σά. καὶ γὰρ δὴ καὶ τρόποισι τοιούτοισι χρεώμενοι Ἕλληνες χαίρουσι· τοῦ τε εὐτυχέειν φθονέουσι καὶ 5 τὸ κρέσσον στυγέουσι. εἰ δ’ ἐπὶ τῆσι παρεούσησι τύχησι, τῶν νέες νεναυηγῆκασι τετρακόσiai, ἄλλας ἐκ τοῦ στρατοπέδου τριηκοσίας ἀποπέμψεις περιπλέειν Πελοπόννησον, ἀξιόμαχοί τοι γίνονται οἱ ἀντίπαλοι· ἀλῆς δὲ ἐὼν ὁ ναυτικὸς στρατὸς δυσμεταχείριστός τε αὐτοῖσι γίνεται, καὶ ἀρχὴν οὐκ ἀξιόμαχοί τοι ἔσονται, καὶ πᾶς ὁ ναυτικὸς τῷ πεζῷ ἀρήξει καὶ ὁ πεζὸς τῷ ναυτικῷ ὁμοῦ πορευόμενος· εἰ δὲ διασπάσεις, οὔτε σὺ ἔσαι ἐκείνοισι χρήσιμος οὔτε ἐκείνοι σοί. τὰ σεωτοῦ 10 δὲ τιθέμενον εὖ γνώμην ἔχω τὰ τῶν ἀντιπολέμων μὴ ἐπιλέγεσθαι πρήγματα, τῆ τε στήσονται τὸν πόλεμον τὰ τε ποιήσουσι ὅσοι τε πλῆθος εἰσί. ἴκανοὶ γὰρ ἐκείνοί γε αὐτοὶ ἐωυτῶν πέρι φροντίζειν εἰσί, ἡμεῖς δὲ ἡμέων ὡσαύτως. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἦν ἴωσι ἀντὶ Πέρσησι ἐς μάχην, οὐδὲν τὸ παρεὸν τρῶμα ἀκεῦνται.”

4. (a) λέγει μετὰ τοῦτον Ἀχαιμένης (line 1). Outline Demaratus’s plan (exposed in the preceding chapter) and its strategic purpose. [2]
- (b) Explain Achaimenes’s **two** arguments for keeping the fleet together. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Describe how Herodotus’s account of Achaimenes’s speech makes use of rhetoric and stylistic devices in order to persuade Xerxes. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Option C: Tragedy

Extract 5 Sophocles, *Electra* 537–557

ΚΛΥ. ἀλλ' ἀντ' ἀδελφοῦ δῆτα Μενέλεω κτανῶν
 τᾶμ', οὐκ ἔμελλε τῶνδ' ἐμοὶ δῶσειν δίκην;
 540 πότερον ἐκείνῳ παῖδες οὐκ ἦσαν διπλοῖ,
 οὓς τῆσδε μάλλον εἰκὸς ἦν θνήσκειν, πατρὸς
 καὶ μητρὸς ὄντας, ἧς ὁ πλοῦς ὄδ' ἦν χάριν;
 ἢ τῶν ἐμῶν Ἴδης τιν' ἴμερον τέκνων
 ἢ τῶν ἐκείνης ἔσχε δαίσασθαι πλέον;
 545 ἢ τῷ πανώλει πατρὶ τῶν μὲν ἐξ ἐμοῦ
 παίδων πόθος παρεῖτο, Μενέλεω δ' ἐνήν;
 οὐ ταῦτ' ἀβούλου καὶ κακοῦ γνώμην πατρός;
 δοκῶ μὲν, εἰ καὶ σῆς δίχα γνώμης λέγω·
 φαίη δ' ἂν ἡ θανοῦσά γ', εἰ φωνὴν λάβοι.
 550 ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ εἰμὶ τοῖς πεπραγμένοις
 δύσθυμος· εἰ δὲ σοὶ δοκῶ φρονεῖν κακῶς,
 γνώμην δικαίαν σχοῦσα τοὺς πέλας ψέγε.
 ΗΛ. ἐρεῖς μὲν οὐχὶ νῦν γέ μ' ὥς ἄρξασά τι
 λυπηρὸν εἶτα σοῦ τάδ' ἐξήκουσ' ὑπο·
 555 ἀλλ' ἦν ἐφῆς μοι, τοῦ τεθνηκότος θ' ὕπερ
 λέξαιμ' ἂν ὀρθῶς τῆς κασιγνήτης θ' ὁμοῦ.
 ΚΛΥ. καὶ μὴν ἐφίημ'· εἰ δέ μ' ὦδ' ἀεὶ λόγους
 ἐξήρχες, οὐκ ἂν ἦσθα λυπηρὰ κλύειν.

5. (a) Give the **two** reasons why one of Menelaus's and Helen's children should have been killed instead. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (b) Present the **two** hypothetical reasons given by Clytaemnestra for Agamemnon killing their daughter rather than one of Menelaus's children. [2]
- (c) Summarize the reasons given by Clytaemnestra in support of her actions. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (d) Translate ἐγὼ ... ψέγε (lines 549–551). [3]

Option C: Tragedy

Extract 6 Euripides, *Electra* 822–843

καὶ λαβῶν μόσχου πόδα,
 λευκὰς ἐγύμνου σάρκας ἐκτείνων χέρα·
 θᾶσσον δὲ βύρσαν ἐξέδειρεν ἢ δρομεὺς
 825 δισοὺς διαύλους ἰπίους διήνυσε,
 κἀνεῖτο λαγόνας. ἱερά δ' ἐς χεῖρας λαβῶν
 Αἴγισθος ἤθρει. καὶ λοβὸς μὲν οὐ προσῆν
 σπλάγχνοις, πύλαι δὲ καὶ δοχαὶ χολῆς πέλας
 830 κακὰς ἔφαινον τῷ σκοποῦντι προσβολάς.
 χῶ μὲν σκυθράζει, δεσπότης δ' ἀνιστορεῖ·
 τί χρῆμ' ἀθυμεῖς; ὦ ξέν', ὀρρωδῶ τινα
 δόλον θυραῖον. ἔστι δ' ἔχθιστος βροτῶν
 Ἀγαμέμνωνος παῖς πολέμιός τ' ἐμοῖς δόμοις·
 835 ὁ δ' εἶπε· φυγάδος δῆτα δειμαίνεις δόλον,
 πόλεως ἀνάσσω; οὐχ, ὅπως παστήρια
 θοινασόμεσθα, Φθιάδ' ἀντὶ Δωρικῆς
 οἴσει τις ἡμῖν κοπίδ', ἀπορρήξω χέλυ·
 λαβῶν δὲ κόπτει. σπλάγχνα δ' Αἴγισθος λαβῶν
 ἤθρει διαιρῶν. τοῦ δὲ νεύοντος κάτω
 840 ὄνυχας ἐπ' ἄκρους στάς κασίγνητος σέθεν
 ἐς σφονδύλους ἔπαισε, νωτιαία δὲ
 ἔρρηξεν ἄρθρα· πᾶν δὲ σῶμ' ἄνω κάτω
 ἤσπαιρεν ἠλάλαξε δυσθνήσκων φόνω.

6. (a) Describe the **two** bad omens Aegisthus observes in the entrails of the calf. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (b) Write out and scan Αἴγισθος ... πέλας (lines 827–828). Indicate elisions where necessary. [2]
- (c) Discuss how Euripides builds up a dramatic climax in this scene. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Option D: Agon**Extract 7 Lysias, *On the Murder of Eratosthenes* 1–4**

περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην, ὧ ἄνδρες, τὸ τοιούτους ὑμᾶς ἐμοὶ δικαστὰς περὶ τούτου τοῦ πράγματος γενέσθαι, οἷοίπερ ἂν ὑμῖν αὐτοῖς εἴητε τοιαῦτα πεπονθότες· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι, εἰ τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τῶν ἄλλων ἔχοιτε, ἦνπερ περὶ ὑμῶν αὐτῶν, οὐκ ἂν εἴη ὅστις οὐκ ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀγανακτοίη, ἀλλὰ πάντες ἂν περὶ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδυνόντων τὰς ζημίας μικρὰς

5 ἠγοῖσθε. καὶ ταῦτα οὐκ ἂν εἴη μόνον παρ' ὑμῖν οὕτως ἐγνωσμένα, ἀλλ' ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἑλλάδι· περὶ τούτου γὰρ μόνου τοῦ ἀδικήματος καὶ ἐν δημοκρατία καὶ ὀλιγαρχία ἢ αὐτὴ τιμωρία τοῖς ἀσθενεστάτοις πρὸς τοὺς τὰ μέγιστα δυναμένους ἀποδέδοται, ὥστε τὸν χεῖριστον τῶν αὐτῶν τυγχάνειν τῷ βελτίστῳ· οὕτως, ὧ ἄνδρες, ταύτην τὴν ὕβριν ἅπαντες ἄνθρωποι δεινοτάτην ἠγοῦνται. περὶ μὲν οὖν τοῦ μεγέθους τῆς ζημίας ἅπαντας ὑμᾶς νομίζω τὴν αὐτὴν διάνοιαν ἔχειν,

10 καὶ οὐδένα οὕτως ὀλιγώρως διακεῖσθαι, ὅστις οἶεται δεῖν συγγνώμης τυγχάνειν ἢ μικρὰς ζημίας ἀξιούς ἠγεῖται τοὺς τῶν τοιούτων ἔργων αἰτίους· ἠγοῦμαι δέ, ὧ ἄνδρες, τοῦτό με δεῖν ἐπιδείξειν, ὡς ἐμοίχευεν Ἐρατοσθένης τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν καὶ ἐκείνην τε διέφθειρε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἤσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν εἰσιών.

7. (a) Outline Euphiletus's requests to the jurors at the beginning of his speech. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (b) Translate εὖ γὰρ οἶδ' ... ἀγανακτοίη (lines 2–4). [3]
- (c) State **two** ways in which the crime described makes all Greeks agree. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (d) Describe the wicked deeds against his family of which Euphiletus accuses Eratosthenes. Support your answer by quoting the Greek text. [3]

Option D: Agon**Extract 8 Thucydides, *The Peloponnesian War* 4.20**

“ἡμῖν δὲ καλῶς, εἴπερ ποτέ, ἔχει ἀμφοτέροις ἢ ξυναλλαγῆ, πρὶν τι ἀνήκεστον διὰ μέσου
 γενόμενον ἡμᾶς καταλαβεῖν, ἐν ᾧ ἀνάγκη αἰδιδιον ὑμῖν ἔχθραν πρὸς τῇ κοινῇ καὶ ἰδίαν ἔχειν,
 ὑμᾶς δὲ στερηθῆναι ὧν νῦν προκαλούμεθα. ἔτι δ’ ὄντων ἀκρίτων καὶ ὑμῖν μὲν δόξης καὶ
 ἡμετέρας φιλίας προσγιγνομένης, ἡμῖν δὲ πρὸ αἰσχροῦ τινὸς ξυμφορᾶς μετρίως κατατιθεμένης
 5 διαλλαγῶμεν, καὶ αὐτοὶ τε ἀντὶ πολέμου εἰρήνην ἐλώμεθα καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν ἀνάπαυσιν
 κακῶν ποιήσωμεν· οἱ καὶ ἐν τούτῳ ὑμᾶς αἰτιωτέρους ἡγήσονται. πολεμοῦνται μὲν γὰρ ἀσαφῶς
 ὁποτέρων ἀρξάντων· καταλύσεως δὲ γενομένης, ἥς νῦν ὑμεῖς τὸ πλεον κύριοι ἐστε, τὴν χάριν
 ὑμῖν προσθήσουσιν. ἦν τε γνῶτε, Λακεδαιμονίοις ἔξεστιν ὑμῖν φίλους γενέσθαι βεβαίως, αὐτῶν
 10 τε προκαλεσαμένων χαρισαμένοις τε μᾶλλον ἢ βιασαμένοις. καὶ ἐν τούτῳ τὰ ἐνόητα ἀγαθὰ
 σκοπεῖτε ὅσα εἰκὸς εἶναι· ἡμῶν γὰρ καὶ ὑμῶν ταῦτὰ λεόντων τό γε ἄλλο Ἑλληνικὸν ἴστε ὅτι
 ὑποδεέστερον ὄν τὰ μέγιστα τιμήσει.”

8. (a) πρὸς τῇ κοινῇ καὶ ἰδίαν (line 2). Explain this expression. [2]
- (b) Outline the **two** effects that an agreement between Sparta and Athens will have on the rest of the Greeks. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Discuss how Thucydides’s literary style makes the Spartans’ speech sound persuasive. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Option F: Scientific knowledge**Extract 9 Hippocrates, *De aere aquis et locis* 8**

περὶ δὲ τῶν ὀμβρίων καὶ ὀκόσα ἀπὸ χιόνος φράσω ὅκως ἔχει. τὰ μὲν οὖν ὀμβρία κουφότατα καὶ γλυκύτατά ἐστι καὶ λεπτότατα καὶ λαμπρότατα. τὴν τε γὰρ ἀρχὴν ὁ ἥλιος ἀνάγει καὶ ἀναρπάζει τοῦ ὕδατος τό τε λεπτότατον καὶ κουφότατον. δῆλον δὲ οἱ ἄλλες ποιέουσι. τὸ μὲν γὰρ ἀλμυρὸν λείπεται αὐτοῦ ὑπὸ πάχους καὶ βάρους καὶ γίνεται ἄλεις, τὸ δὲ λεπτότατον ὁ ἥλιος ἀναρπάζει ὑπὸ
 5 κουφότητος· ἀνάγει δὲ τὸ τοιοῦτο οὐκ ἀπὸ τῶν ὑδάτων μόνον τῶν λιμναίων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ ἐξ ἀπάντων ἐν ὀκόσοισι ὑγρὸν τι ἔνεστιν. ἔνεστι δὲ ἐν παντὶ χρήματι. καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων ἄγει τὸ λεπτότατον τῆς ἰκμάδος καὶ κουφότατον. τεκμήριον δὲ μέγιστον· ὅταν ἄνθρωπος ἐν ἡλίῳ βαδίῃ ἢ καθίῃ ἱμάτιον ἔχων, ὀκόσα μὲν τοῦ χρωτὸς ὁ ἥλιος ἐφορᾷ, οὐχ ἰδρῶν ἄν· ὁ γὰρ ἥλιος ἀναρπάζει τὸ προφαινόμενον τοῦ ἰδρῶτος· ὀκόσα δὲ ὑπὸ τοῦ ἱματίου ἐσκέπασται
 10 ἢ ὑπ' ἄλλου του, ἰδροῖ. ἐξάγεται μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ βιάζεται, σφάζεται δὲ ὑπὸ τῆς σκέπης, ὥστε μὴ ἀφανίζεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. ὀκόταν δὲ ἐς σκιὴν ἀφίκηται, ἅπαν τὸ σῶμα ὁμοίως ἰδύει· οὐ γὰρ ἔτι ὁ ἥλιος ἐπιλάμπει.

9. (a) List **three** details from the extract about the formation of salt from water. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (b) Explain what the example of the man in the sun proves. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Translate ἀνάγει ... χρήματι (lines 5–6). [3]
- (d) Describe what happens when the man in the example moves into the shadow, and explain the reason for this. [2]

Option F: Scientific knowledge**Extract 10 Plato, *Phaedrus* 274d–275b**

ὁ δὲ ἤρετο ἦντινα ἐκάστη ἔχοι ὠφελίαν, διεξιόντος δέ, ὅτι καλῶς ἢ μὴ καλῶς δοκοῖ λέγειν, τὸ μὲν ἔψεγεν, τὸ δ' ἐπήνει. πολλὰ μὲν δὴ περὶ ἐκάστης τῆς τέχνης ἐπ' ἀμφοτέρα Θαμοῦν τῷ Θεύθ λέγεται ἀποφήνασθαι, ἃ λόγος πολὺς ἂν εἴη διελθεῖν· ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τοῖς γράμμασιν ἦν, “τοῦτο δέ, ὦ βασιλεῦ, τὸ μάθημα,” ἔφη ὁ Θεύθ, “σοφωτέρους Αἰγυπτίους καὶ μνημονικωτέρους παρέξει·
 5 μνήμης τε γὰρ καὶ σοφίας φάρμακον ἠρέθη.” ὁ δ' εἶπεν· “ὦ τεχνικώτατε Θεύθ, ἄλλος μὲν τεκεῖν δυνατὸς τὰ τέχνης, ἄλλος δὲ κρῖναι τίν' ἔχει μοῖραν βλάβης τε καὶ ὠφελίας τοῖς μέλλουσι χρῆσθαι· καὶ νῦν σύ, πατήρ ὦν γραμμάτων, δι' εὐνοίαν τούναντίον εἶπες ἢ δύναται. τοῦτο γὰρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν ἐν ψυχαῖς παρέξει μνήμης ἀμελετησίᾳ, ἅτε διὰ πίστιν γραφῆς ἔξωθεν
 10 ὑπομνήσεως φάρμακον ἠύρες· σοφίας δὲ τοῖς μαθηταῖς δόξαν, οὐκ ἀλήθειαν πορίζεις· πολυήκοοι γὰρ σοι γενόμενοι ἄνευ διδαχῆς πολυγνώμονες εἶναι δόξουσιν, ἀγνώμονες ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος ὄντες, καὶ χαλεποὶ συνεῖναι, δοξόσοφοι γεγονότες ἀντὶ σοφῶν.”

10. (a) ὦ τεχνικώτατε ... δύναται (lines 5–7). Give **two** reasons why, according to Thamus, Theuth cannot be a good judge of his own invention. [2]
- (b) Explain the difference between μνήμη and ὑπόμνησις in this extract. [2]
- (c) Discuss how Plato's literary art supports the argument about the usefulness and uselessness of writing. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Section B

Give a written response of **indicatively** no more than 300 words based on any one of the following prompts. Your answer should demonstrate your understanding of the prescribed authors, knowledge of broader contexts, and critical analysis.

Option A: Homer

11. Although his poetry is set in the Heroic Age, the epic poet speaks about his own society.

Option B: History

12. Our understanding of the past depends on how the ancient historians selected and used sources.

Option C: Tragedy

13. “Tragedy”, the dramatic form, represents the conflicts that arise from the characters’ own personal tragedies.

Option D: Agon

14. There can be no resolution of agon, because agon is a conflict between incompatible individuals or ideas.

Option F: Scientific knowledge

15. “Nobody would have investigated medicine, if the same kinds of food and the same lifestyle had suited the sick as well as the healthy man.” (Hippocrates)
-